

**AKADEMISKA
BARNSJUKHUSET**

Antegrada kontinensslavemang

Information

Vi vet att du och din familj kommer att ha många frågor om vård och behandling. Vi hoppas att du ska hitta svar på en del av dina frågor i denna information

Har du frågor, kontakta:

Kontakta oss via e-tjänster på www.1177.se

Tarm- och stomimottagningen för barn och ungdom 018-612 23 05

Vänd sida för
att läsa mer!

Övergripande om antegrada kontinenslavemang (ACE)

Vad är en ACE

ACE (antegrade continence enema, antegrada kontinenslavemang) är ett samlingsnamn för olika metoder att spola tjocktarmen uppifrån, alltså i tarmmotorikens riktning, istället för nedifrån, det vill säga via ändtarmen. Principen att spola tjocktarmen (kolon) via en kanal från huden har använts sedan år 1990. Kanalen kan vara konstruerad av blindtarmsbihanget (appendix) eller genom annat alternativ.

Hur fungerar en ACE

En ACE kan motverka avföringsproblem i form av inkontinens (oförmåga att hålla tätt) samt allvarliga förstoppnings- och tömningsproblem. ACE är framförallt ett alternativ då barnet under lång tid behöver lavemang givna via ändtarmen (rektum). Genom att spola uppifrån, i tarmmotorikens riktning, töms tjocktarmen effektivt, effektivare än vid lavemang via ändtarmen. ACE motverkar både förstoppning och avföringsläckage. Det finns två olika sätt att spola via en ACE, antingen via en kateter som förs in i tarmen vid varje spolningsstillfälle, eller via en kvarliggande kateter, en så kallad Chait-knapp.

Vilka barn erbjuds en ACE

Barn som kan vara aktuella för att få en ACE är de med anorektala missbildningar, Hirschsprungs sjukdom, ryggmärgsbräck (myelomeningocele), allvarliga störningar i tarmens motorik eller skador på slutmuskeln och de med långdragen lavemangskrävande förstoppning.

Information är viktigt

Vår målsättning är att ge en utförlig information om ACE och dess för- och nackdelar för att vi sedan tillsammans ska kunna fatta beslutet att genomföra operationen. Informationen ges för det mesta vid ett förlängt mottagningsbesök.

Operation

Före operationen

Platsen för ACE markeras för att du ska kunna ha synpunkter på placeringen. Vi brukar rekommendera en placering till höger om och något under naveln. Det är viktigt att ta hänsyn till att du kan se din ACE när du sitter ned, och att din ACE inte kommer att skava mot byxlinningen.

Hur går operationen till

En ACE kan konstrueras på flera olika sätt. Ibland saknas appendix på grund av en tidigare genomgången blindtarmsinflammation. Dessutom kombineras ibland ACE-operationen med andra ingrepp, exempelvis i urinvägarna. Ansvarig kirurg väljer den metod som bedöms passa dig och dina förutsättningar bäst. Du kommer att få information om vilken metod som valts.

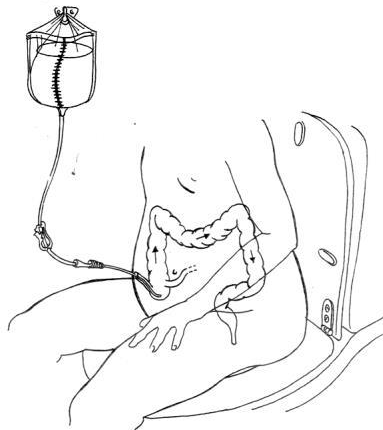
Efter operationen

Det är bra att snabbt komma igång efter operationen. Du kommer därför att uppmanas att börja med dagliga aktiviteter som att sitta uppe, gå på toaletten och röra dig i korridoren så snart som möjligt. De flesta får börja dricka och äta när de känner törst eller hunger efter operationen. Operationsområdet är ofta täckt av ett förband som byts vid behov.

Hur går en spolning till

Spolningen av tarmen startas vanligen dagen efter operationen. Du får börja med en ganska liten mängd vätska för att sedan öka successivt. På sjukhuset använder vi koksaltlösning (natriumklorid) som spolvätska. Hemma kommer du att använda kranvatten. Spolvätskan ska vara kroppstempererad. Vi använder en lavemangspåse och vid mindre volymer en spolspruta.

Vid första tillfället får du hjälp av personal och får samtidigt undervisning. Om möjligt ska du sitta på toaletten under spolningen, även om du spolrar med en liten mängd. Redan vid andra spolningen kan det bli aktuellt att antingen prova själv eller få hjälp av en anhörig eller annan vuxen. Personal finns då tillgänglig under själva spolningsmomentet.

Det kan uppstå varierande grader av obehag eller magknip när vätskan fylls på i tarmen. Ta då en liten paus. Det brukar hjälpa om du rör på dig och ändrar ställning. Vanligtvis släpper besvären snabbt och du kan fortsätta spolningen.

Vätska förs in under loppet av cirka 10 - 15 minuter. Efter detta så måste du sitta kvar på toaletten tills all avföring och allt vatten passerat ut. Ofta kommer vatten och avföring i omgångar. Hela processen kan ta upp till 45–60 minuter. Ge dig god tid!

Tarmen fungerar oftast bäst när vi har regelbundna vanor. Det är därför viktigt med regelbundenhet. Hela ACE-metoden bygger på det. Det gäller både intervallen mellan spolningarna och mängden vätska du använder. Vi rekommenderar att du startar med dagliga spolningar så att du ser att det fungerar innan du eventuellt börjar glesa ut spolningarna. De flesta människor har avföring varje dag.

Hudvård

Tvätta dagligen runt stomin/under knappen. Använd ljummet kranvatten och eventuellt mild tvålösning. Skölj nogga och torka helt torrt under knappen.

Vårdtiden är kort

När du behärskar spolningsproceduren och att sköta din ACE får du åka hem, vanligen tre till fem dagar efter operationen. Vid utskrivningen ordnas en återbesökstid för kontroll efter fyra till sex veckor. Fram tills dess ska du spola din ACE varje dag. Mellanstycket tas bort efter cirka en vecka, därefter sätter du på det varje gång du spolat. Du kommer att få hjälp och information om lavemangspåsar, spolsprutor och plåster både vid hemgång från sjukhuset och vid återbesöket.

Vilka komplikationer kan uppstå

Infektion

Infektion visar sig som en rodnad, värmeökad, ömmande svullnad vid operationsområdet. Det är ovanligt med feber. Kontakta närmaste barnklinik eller oss på tarm- och stomimottagningen för barn och ungdom. De flesta infektionerna går över efter en veckas antibiotikabehandling.

Läckage

Det kan förekomma läckage av avföringstillblandat lavemangsvatten ut genom hålet. Vanligaste orsaken är ofullständigt tömd tarm, varför vattnet tar den lättaste vägen ut. Prova att spola med tätare intervall och/eller öka volymen för bättre tömning av tarmen.

Granulom

Ibland bildas små vårtliknande utväxter runt hålet. De kan ibland vara lättblödande och har nerver och kan därför svida. Granulom gör det också svårare att hålla rent runt öppningen. Granulomen behandlas i första hand med en salva eller kräm som innehåller steroid (kortison). I andra hand behandlas granulom med lapisering.

Trängsel

Det kan hända att hålet i huden med tiden drar ihop sig. Det blir då svårare att komma in med katetern vid spolning. Man kan då prova med tunnare kateter.

Blödning

Det kan förekomma blödning lokalt i samband med införandet av kateter i hålet. Blödningen är sällan farlig. Den är liten, stannar av sig själv och visar bara att det är bra blod-cirkulation i slemhinnan.

Det är viktigt att hålla stomin öppen

För de som inte har Chait-knapp utan använder sig av kateter skall stomin sonderas med kateter minst en gång dagligen de två första månaderna, eventuellt under längre tid beroende på om hålet har tendens att dra sig samman. Att hålet drar sig samman är ett problem som drabbar många, för att undvika detta kan en ACE-stopper vara lösningen

För dig som är barn eller ungdom

Du som är barn eller ungdom har på samma sätt som vuxna rätt att få information som är lätt att förstå. På www.akademiska.se/ung kan du till exempel läsa om hur det går till vid våra vanligaste undersökningar.

1177

Du hittar information och tjänster för din hälsa och vård på webbplatsen 1177.se. För sjukvårdsrådgivning ring 1177, öppet dygnet runt.

Kontakt Akademiska

Akademiska sjukhuset nås via:
Patientkontakt 018-611 30 33,
patientkontakt@akademiska.se
Växel 018-611 00 00
www.akademiska.se